

væsentlig, ja, jeg vil sige afgjørende Hindring for, at det skulde lykkes det høie Thing at faae noget væsentligt Udbytte af Forhandlingen med det andet Thing. Der er nemlig i Grundloven den Bestemmelse, at de ansvarlige Ministre kunne lede Forhandlingerne imellem Thingene. Enhver Minister har for sig Ret til at møde med sin Sag, naar den gaar fra det ene Thing over i det andet og følge den Skridt for Skridt gennem alle Stadier for at søge at faae den gennemført og optræde veiledende, oplysende og mæglende overfor begge Thing. Men naar det nu er saa, at man har en Regjering, der til syvende og sidst siger; Det er og saa det Samme, om I ikke kunne blive enige, vi kunne gjøre det meget hurtigere særdivig selv, saa kan jeg ikke skjønne rettere, end at denne Bevidsthed hos de Handlende eller Forhandlende maa virke særdeles trykkende paa hele Bevægelsen. Thi de maa dog arbejde under den Jølelse: Sa, vi ere jo egentlig et Slags overflødig Hjul i det hele Maskineri. Saaledes, som Maskineriet nu er, kan jo En dreie det; hvorfor skal saa 168 Rigsdagsmænd besætte sig med at hjælpe? Jeg vilde deltage fuldstændig i den Betragtning, der er fremsat fra de ærede Taleres Side her i Thinget, som have havt Ordet om Unsfeligheden af en udførlig, vidtgaende og dybtgaende Forhandling mellem begge Thing, dersom Grundloven overhovedet paa dette Punkt var ved Magt, dersom vi havde Grundloven opretholdt saaledes, som dens Ordlyd og Forudsætninger vare navnlig paa det finansielle Omraade, men det vide vi jo Allesammen, at vi ikke have. Nu fortælles der, at vi skulle være inde i hele Juleferien, og saaledes vil der altsaa blive 3½ Maaned indtil den 27de Januar Aften — jeg veed ikke, om ærede Medlemmer saa kunne naa Valgtribunerne næste Dag, ellers bliver det indtil den 26de Januar Aften, eller nopiagtig 3 Maaned og 19 Dage. Naar man altsaa regner 3½ Maaned, bliver der høist 5 Dage til Juleferie, og naar de saa deraf maa bruge 2 Døgn til Frem- og Tilbagerejse, saa have de akkurat Helligdagene, og det var jo en stor Naade af Ministeriet at ville unde dem saa meget, hvis ellers Ministeriet raadede over den Ting, men det gjør det jo ikke. Hvis jeg altsaa gaar ud fra disse 3½ Maaned — det bliver saa kun med de høie Helligdage fri, og ellers Fremad-March — og saa alle disse Ting skulle dels gennem Folkethinget, der jo er et stærkt forhandlende Thing, dels gennem Landstingets, hvis Villighed til Forhandling jo ikke har affat saa stærk Virkning som Folkethingets, og de skulle gennem alle Stadier, altsaa

ogsaa gennem Fællesudvalget — og det sidste kunde jo blive det artigste og det vanskeligste — saa skjønner jeg ikke rettere, end at man maa se at være færdig her for en Sikkerheds Skyld henimod Midten eller Slutningen af November. Det er ikke mere end rimeligt at unde Landstinget Dagene til Juleferien, for saa til de øvrige Forhandlinger, de to eneste Behandlinger, Fællesudvalget og atter to Behandlinger, at bruge de saa Dage efter Nytaar indtil de nye Valg. Det vil blive en hurtig Bevægelse, det Hele skal bringes i, men det er Ministerens Forklaring, og jeg kan ikke for tænke den ærede Minister i, at han er kommen til den Opfattelse, thi han kan jo i Løbet af en Time lave det Hele selv. Han har lavet 8 Finansprovisorer, en kongelig Resolution og en Mængde forventede Til lægsbevillinger. Det er jo et Instrument, han kan lave lige paa et Dieblit selv, og hvor kan det saa forekomme ærede Medlemmer besynderligt, om han mener, at det kan gjøres færdigt i 3½ Maaned? Havde Ministeren derimod aldrig selv kunnet gjøre det færdigt i den Tid, saa var det jo noget Andet, saa kunde man jo andre sig noget over det. Henviisningen til 1857 passer jo næppe. Da havde vi jo Rigsraadet og den indskrænkede Rigsdag, som kun havde omtrent en Femtedel af Rigets Udgifter at behandle. Man sagde jo den Gang, at det var et Slags udvidet Amsraad, og der var Noget i det. Derfor kan den Periode ikke tages med i Betragtning. Men jeg siger altsaa, at jeg indskylder Finansministeren, han har jo i 5 af 14 Regjeringsaar, og endda gjentagne Gange i Aaret, vist, at han kan gjøre det Hele færdigt. Men deri ligger jo et Fingerpeg for de Herrer! Hvad Nytte skulle de være til i det Maskineri, saa længe det skal bestaa, og saa længe Ministeren selv gjør det færdigt? Hvad er saa deres Arbejde? De skulle blot skynde sig, og gjøre de det ikke godt nok, det vil sige, saaledes som Ministeriet vil have det, saa gjør dette det selv. Er det nu Grundloven? Der er ikke mere Grundlov til i dette System end bag paa min Haand, vi sidde her bare for et Skins Skyld, de Forhandlinger, vi her føre, bethde ingen Ting; enten vi ere her eller et, betyder for dette System ikke det Mindste. Jeg var allerede 20 Aar gammel, da vi fik Grundloven, og jeg kan meget godt erindre af personlig Erfaring og personlig Oplevelse og ikke blot ved historisk Læsning, hvad Vestræbelserne gif ud paa, hvilke Forudsætninger der laa til Grund for den Grundlov, vi fik. Jeg kjender meget godt de Forhandlinger, der førtes om denne Grundlov,